

NOTAT Sygeplejerskers fysiske arbejdsmiljø

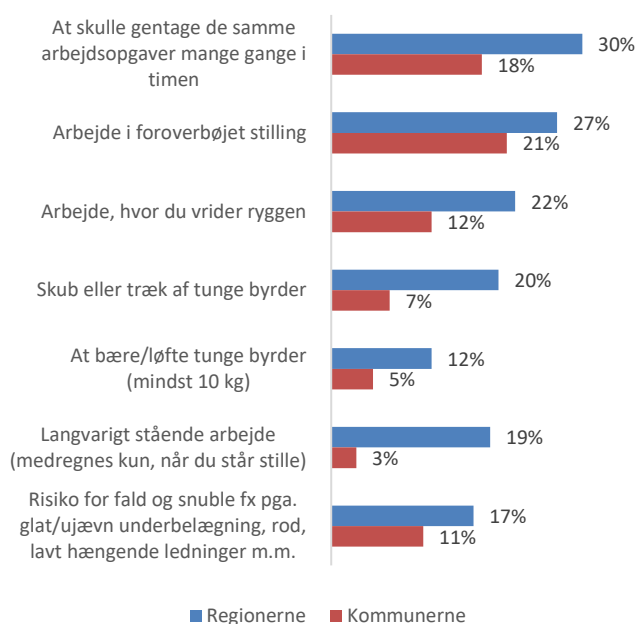
- Mere end hver fjerde sygeplejerske (26%) arbejder i foroverbøjet stilling mindst halvdelen af tiden. Og hver femte (20%) arbejder hvor de vrider i ryggen mindst halvdelen af tiden.
- Inden for de sidste 12 måneder har hver fjerde sygeplejerske (26%) været udsat for en eller flere arbejdsulykker. 6% af disse har været udsat for snit-/stiksår på forurenede kanyle eller instrument. 25% har haft sygedage det seneste år pga. ulykken.
- Hver fjerde (24%) rapporterer, at de har eller har haft en erhvervssygdom. Blandt disse har 27% haft sygedage som følge af deres erhvervssygdom i det seneste år.
- 29% af sygeplejerskerne har hudproblemer som følge af deres arbejde (oftest på hænderne)
- 27% af sygeplejerskerne har brugt medicin indenfor de seneste 14 dage pga. de fysiske belastninger i deres arbejde (oftest smertestillende).

Hvilke fysiske belastninger er sygeplejerskerne udsat for?

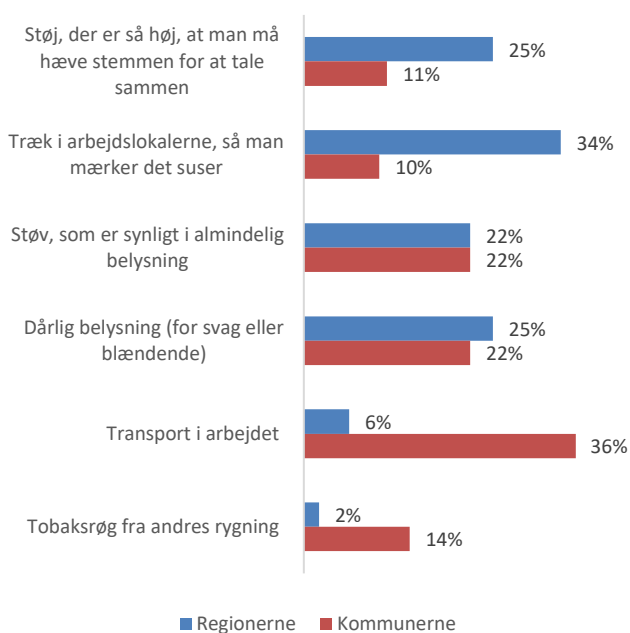
Medlemspanelet er spurgt til hvor ofte de udsættes for forskellige fysiske belastninger. Sygeplejersker ansat i regionerne er især udsat for muskel-/ skeletbelastninger samt støj og træk, mens kommunaltansatte sygeplejersker især oplever fysiske gener i forbindelse med transport i arbejdet og udsættes for tobaksrøg. 27% af sygeplejersker ansat i basis- eller specialstillinger i regionerne arbejder i foroverbøjet stilling mindst halvdelen af tiden. 14% af sygeplejersker ansat i basis- eller specialstillinger i kommunerne er udsat for tobaksrøg fra andres rygning mindst halvdelen af tiden.

Er du i dit arbejde udsat for ... mindst halvdelen af tiden

Figur 1. Muskel/skeletbelastninger

Figur 2. Andre fysiske belastninger

Anm. Data uvægtet. Mindst halvdelen af tiden er summen af svarkategorierne: "næsten hele tiden", "Ca- 3/4- af tiden" eller "Ca- 1/2- af tiden". De flere tal i bilaget. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Tal

er ikke direkte sammenlignelige med notat fra 2012 om sygeplejerskers fysiske arbejdsmiljø, da der er sket ændringer i spørgsmålsformuleringerne. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

De regionaltansatte basis- og specialsygeplejersker oplever oftere end kommunalt ansatte sygeplejersker at have fysisk krævende arbejde. Forskellen er statistisk signifikant. 19% af de regionalt ansatte og 40% af de kommunalt ansatte har hovedsagligt stillesiddende arbejde, som ikke kræver legemlig anstrengelse. 40% fra hver sektor har et arbejde, som i stor udstrækning udføres stående eller gående, men ellers ikke kræver legemlig anstrengelse. Endelig har hhv. 37% af de regionalt ansatte og 14% af de kommunalt ansatte tungt, hurtigt eller gentagne arbejde med brug af muskelkraft. Dette fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Hvilken fysisk aktivitet kræves i dit daglige arbejde?

	Regioner	Kommuner	Total
Hovedsageligt stillesiddende arbejde, som ikke kræver legemlig anstrengelse.	19%	40%	25%
Arbejde, som i stor udstrækning udføres stående eller gående, men ellers ikke kræver legemlig anstrengelse.	40%	40%	40%
Stående eller gående arbejde med en del løfte- eller bærearbejde.	34%	13%	28%
Tungt eller hurtigt arbejde, som er anstrengende.	3%	1%	3%
Mange gentagende bevægelser med brug af muskelkraft, fx UL-scanning	3%	1%	2%
Ved ikke	1%	5%	2%
Total	100%	100%	100%
Antal	1.049	394	1.443

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er statistisk signifikant forskel mellem DR og KL, da $p < 0,05$ (ved ikke er ekskluderet i den statistiske test). Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Arbejdsskader

Hver fjerde sygeplejerske (26%) har inden for de sidste 12 måneder været udsat for en eller flere arbejdsulykker. 6% har disse har været udsat for snit-/stiksår på forurenede kanyle eller instrument seneste 12 måneder (5% blandt de regionale og 8% blandt de kommunale sygeplejersker). Dette fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for en eller flere ulykker i arbejdstiden? (sæt gerne flere krydser)

	Regioner	Kommuner	Total
Ja uanset årsag	28%	23%	26%
... Ja, snit-/stiksår på forurenede kanyle eller instrument *	5%	8%	6%
... Ja, snit-/stiksår på ren kanyle eller instrument *	6%	2%	5%
... Ja, forstuvning, forstrækning eller forvridning	4%	4%	4%
... Ja, akut lænde-/rygskade	6%	5%	6%
... Ja, akut skulder-/nakkeskade	5%	6%	5%
... Ja, akut skade i arme eller ben	3%	2%	3%
... Ja, andet	5%	4%	5%
Nej *	72%	77%	73%
Ved ikke	1%	0%	1%
Antal	1.049	394	1.443

Anm. Data uvægtet. Ved ikke er ikke med i tabellen. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. * står for en signifikant forskel mellem DR og KL, da $p < 0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Blandt de der har været udsat for en eller flere ulykker i arbejdstiden angiver hver fjerde, at de har haft sygedage seneste 12 måneder som konsekvens af ulykken/-erne. Dette fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Har du inden for de sidste 12 måneder haft sygedage som konsekvens af disse arbejdsulykker?

	Regioner	Kommuner	Total
Ja	25%	23%	25%
Nej	75%	78%	75%
Ved ikke	0%	0%	0%
Total	100%	100%	100%
Antal	288	89	377

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Ingen statistisk signifikant forskel mellem DR og KL, da $p > 0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Erhvervssygdomme

Hver fjerde (24%) rapporterer, at de har eller har haft en erhvervssygdom. Flest har rygskeer eller andre erhvervssygdomme. Dette fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Har du, eller har du haft, en erhvervssygdom? (sæt gerne flere krydser)

	Regioner	Kommuner	Total
Ja uanset årsag	24%	24%	24%
... Ja, toksisk/allergisk håndeksem	8%	6%	7%
... Ja, hepatitis/anden infektionssygdom	0%	0%	0%
... Ja, rygskeer pga. f.eks. tunge plejearbejde i mange år	8%	10%	9%
... Ja, andet (fritekster angivet i bilag)	10%	10%	10%
Nej	74%	73%	74%
Ved ikke	3%	3%	3%
Total	1.049	394	1.443

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Ingen statistisk signifikant forskel mellem DR og KL, da $p>0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Blandt de der har eller har haft en erhvervssygdom angiver flere end hver fjerde (27%), at de har haft sygedage seneste 12 måneder i forbindelse med denne erhvervssygdom, jf. tabel 5.

Tabel 5. Har du inden for de sidste 12 måneder haft sygedage i forbindelse med din/dine erhvervssygdom(me)?

	Regioner	Kommuner	Total
Ja	27%	27%	27%
Nej	73%	73%	73%
Ved ikke	0%	0%	0%
Total	100%	100%	100%
Antal	248	95	343

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Ingen statistisk signifikant forskel mellem Dr og KL, da $p>0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

8% af sygeplejerskerne er både ramt af en arbejdsskeer og en erhvervssygdom, jf. tabel 6.

Tabel 6. Sammenhæng mellem arbejdsskeer og erhvervssygdom

	Antal	Procent
Både erhvervssygdom og arbejdsskeer	119	8%
Kun erhvervssygdom	224	16%
Kun arbejdsskeer	258	18%
Ingen	842	58%
Total	1.443	100%

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Ingen statistisk signifikant forskel mellem Dr og KL, da $p>0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Hudproblemer

Respondenterne er forud for spørgsmål om hudproblemer forelagt følgende definition: *Med hudproblemer mener vi kløe, røde plamager, tør og revnet hud og/eller små vandblærer.*

29% af sygeplejerskerne har hudproblemer som følge af deres arbejde, jf. tabel 7. I tabel 8 fremgår det, at det i lang de fleste tilfælde er på hænderne.

Tabel 7. Har du hudproblemer som følge af dit arbejde?

	Regioner	Kommuner	Total
Ja	30%	27%	29%
Nej	65%	68%	66%
Ved ikke	5%	5%	5%
Total	100%	100%	100%

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Ingen statistisk signifikant forskel mellem DR og KL, da $p > 0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Tabel 8. Hvor har du hudproblemer, som følge af dit arbejde? (sæt gerne flere krydser)

	Regioner	Kommuner	Total
På hænderne	96%	99%	96%
Andre steder (fritekster angivet i bilag)	13%	6%	11%
Ved ikke	1%	0%	1%
Antal	314	107	421

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Da det har været muligt at sætte flere kryds, overstiger procenterne 100%. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Medicinforgbrug

27% af sygeplejerskerne har brugt medicin de seneste 14 dage som følge af smerter pga. fysiske belastninger i deres arbejde. Dette ses af tabel 9.

Tabel 9. Har du inden for de sidste 14 dage, som følge af fysisk belastninger i arbejde anvendt medicin?

	Regioner	Kommuner	Total
Ja *	30%	20%	27%
... Ja, smertestillende *	28%	20%	26%
... Ja, anden medicin (fritekster angivet i bilag)	3%	1%	2%
Nej *	70%	78%	72%
Ved ikke/husker ikke	1%	1%	1%
Ønsker ikke at svare	0%	1%	0%

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er sum af KL og DR. Da det har været muligt at sætte flere kryds, overstiger procenterne 100%. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Metode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 23. januar - 3. februar 2017 på Dansk Sygeplejeråds medlemspanel hos MEGAFON. 2.155 besvarede ud af 4.452 inviterede. Svarprocenten for undersøgelsen var 52%. I undersøgelsen er der spurgt til sygeplejersker fysiske arbejdsmiljø og arbejdsskader.

For alle tabeller gælder, at data er uvægtet, da undergrupperne "basissygeplejersker" og "sygeplejersker i specialistfunktion" i "regionerne" eller "kommunerne" er udvalgt (n=1.443). I alt er der 1.049 regionalt ansatte sygeplejersker, der sammenlignes med 394 kommunalt ansatte sygeplejersker.

Bilag

Tabel B1 (medlemspanel 2017). Er du i dit arbejde udsat for

	Næsten hele tiden	Ca. 75% af tiden	Ca. 50% af tiden	Ca. 25% af tiden	Sjældent/meget lidt	Aldrig
Støj, der er så høj, at man må hæve stemmen for at tale sammen *	3%	6%	12%	20%	47%	11%
Træk i arbejdslokalerne, så man mærker det suser *	8%	8%	12%	20%	39%	13%
Støv, som er synligt i almindelig belysning	9%	6%	8%	16%	44%	18%
Dårlig belysning (for svag eller blændende)	7%	7%	11%	18%	39%	17%
At skulle gentage de samme arbejdsopgaver mange gange i timen *	6%	8%	13%	22%	35%	14%
Arbejde i foroverbøjet stilling *	4%	8%	14%	31%	34%	10%
Arbejde, hvor du vrider ryggen *	3%	6%	11%	27%	41%	13%
Skub eller træk af tunge byrder *	3%	5%	9%	25%	42%	16%
At bære/løfte tunge byrder (mindst 10 kg) *	2%	3%	6%	16%	51%	23%
Langvarigt stående arbejde (medregnes kun, når du står stille) *	2%	5%	7%	18%	41%	25%
Transport i arbejdet *	5%	3%	6%	19%	34%	28%
Tobaksrøg fra andres rygning *	1%	2%	3%	8%	24%	60%
Risiko for fald og snuble fx pga. glat/ujævn underbelægning, rod, lavt hængende ledninger m.m. *	4%	5%	7%	15%	44%	25%

Anm. Data uvægtet. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner.

Kilde: MEGAFON/DSR analyse (medlemspanel)